

Gmina Trzebnica

Plan Odnowy Miejscowości Ujeździec Wielki

Spis treści

1.	Wstęp.....	4
2.	Krótką charakterystyka Gminy.....	6
2.1.	Położenie.....	6
2.2.	Rys historyczny.....	10
2.3.	Środowisko.....	11
2.4.	Infrastruktura techniczna i komunikacyjna.....	12
2.5.	Sfera społeczna.....	17
2.6.	Gospodarka i rolnictwo.....	22
3.	Inwentaryzacja zasobów wsi Ujeździec Wielki.....	26
3.1.	Położenie.....	26
3.2.	Środowisko.....	27
3.2.1.	Wody.....	27
3.2.2.	Gleby.....	27
3.2.3.	Lasy.....	28
3.3.	Infrastruktura techniczna i komunikacyjna.....	28
3.3.1.	Transport i komunikacja.....	28
3.3.2.	Telekomunikacja.....	28
3.3.3.	Ciepłownictwo i gazownictwo.....	29
3.3.4.	Zaopatrzenie w wodę i kanalizacja.....	29
3.3.5.	Energetyka.....	29
3.3.6.	Gospodarka odpadami.....	29

3.4.	Sfera społeczna.....	30
3.4.1.	Oświata	30
3.4.2.	Zdrowie.....	31
3.4.3.	Rekreacja i sport.....	31
3.4.4.	Kultura i dziedzictwo kulturowe	32
3.5.	Gospodarka	32
3.5.1.	Bezrobocie.....	32
3.5.2.	Podmioty gospodarcze	32
3.5.3.	Turystyka	34
4.	Analiza SWOT.....	34
4.1.	Mocne i słabe strony miejscowości	35
4.2.	Szanse i zagrożenia zewnętrzne	35
4.3.	Zidentyfikowane problemy	36
5.	Wizja rozwoju wsi	37
5.1.	Wizja i cele strategiczne	38
5.2.	Odniesienia do lokalnych dokumentów strategicznych.....	40
6.	Planowane przedsięwzięcia	42
6.1.	Plan działań	42
6.2.	Harmonogram działań.....	43
7.	Wdrażanie i monitorowanie Planu Odnowy Wsi.....	44
8.	Wykaz tabel i rysunków	46
8.1.	Spis rysunków	46
8.2.	Spis tabel	46

1. Wstęp

Niniejszy Plan Odnowy Miejscowości Ujeździec Wielki jest dokumentem strategicznym sołectwa i stanowi podstawę jego rozwoju. Plan Odnowy jest także dokumentem planistycznym, przedstawiającym zakres potrzeb oraz zamiarów inwestycyjnych miejscowości w latach 2008-2013.

Celem opracowania jest stworzenie podstaw dla odnowy wsi i jej rozwoju, rozumianych jako poprawa warunków życia i pracy mieszkańców wsi. Ma on posłużyć przy aplikowaniu o środki pomocowe dla sołectwa w ramach Programu Rozwojów Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, a także o fundusze z Regionalnego Programu Operacyjnego Dolny Śląsk.

Dokument składa się z 8 części. Część pierwszą stanowi niniejszy wstęp. W części drugiej zamieszczona jest krótka charakterystyka całej gminy Trzebnica. Kolejna część to inwentaryzacja zasobów miejscowości Ujeździec Wielki. W kolejnych częściach Planu przedstawione zostały:

- analiza mocnych i słabych stron miejscowości wraz z szansami i zagrożeniami, płynących z otoczenia,
- wizja, misja, cele strategiczne i kierunki rozwoju gminy,
- potrzeby i priorytety inwestycyjne na lata 2008-2013,
- operacje przedstawione do realizacji przy wykorzystaniu funduszy z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (działania pn. Odnowa i Rozwój Wsi, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013) wraz z harmonogramem rzeczowo-finansowym.

Zapisy Planu Odnowy Miejscowości Ujeździec Wielki są spójne z dokumentami strategicznymi na poziomie krajowym oraz regionalnym, w tym z Narodową Strategią Spójności 2007-2013, Planem Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa na lata 2007-2013, Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do roku 2020, a także dokumentami powiatowymi oraz gminnymi: Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Trzebnickiego w latach 2007-2013 oraz Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Trzebnica.

Podstawą utworzenia niniejszego Planu Odnowy jest świadomość lokalnej społeczności o charakterze lokalnych zasobów i własnego potencjału. Koncentruje się na stosunkowo prostych przedsięwzięciach, których realizacja zapewni podniesienie standardu życia lokalnej społeczności.

Plan Odnowy został opracowany na podstawie dwóch głównych elementów; z jednej strony są to dane statystyczne dotyczące sfery demograficznej, społecznej, gospodarczej oraz

infrastrukturalnej – na poziomie gminy oraz samej miejscowości Ujeździec Wielki, z drugiej strony – informacje uzyskane podczas konsultacji społecznych, w tym podczas spotkań z mieszkańcami i lokalnymi liderami oraz Sołtysem i Radą Sołecką, a także z pracownikami Urzędu Miasta i Gminy Trzebnica. Na tej podstawie wyznaczone zostały (pożądane i uzasadnione z punktu widzenia lokalnej gospodarki i społeczności) kierunki rozwoju miejscowości.

Również na tej podstawie wypracowano analizę SWOT, która przedstawia silne i słabe strony Ujeździec Wielki, a także szanse i zagrożenia płynące z zewnątrz. Jednocześnie mieszkańcy mieli możliwość zgłaszania inwestycji niezbędnych do realizacji na terenie swojej miejscowości, wskazali również hierarchię ich ważności.

Plan Odnowy Miejscowości Ujeździec Wielki powstał przy udziale mieszkańców miejscowości i przy wyżej wskazanych narzędziach. Będzie on obowiązywać do roku 2016.

Przewiduje się, iż Plan ten może być zmieniany bądź uaktualniany w okresie jego obowiązywania w odpowiedzi na zmiany dokonujące się w bardzo dynamicznym otoczeniu gospodarczo-społecznym miejscowości.

2. Krótka charakterystyka Gminy

2.1. Położenie

Gmina Trzebnica położona jest w północno-wschodniej części województwa dolnośląskiego. Jest częścią powiatu trzebnickiego, którego siedziba znajduje się na terenie gminy, w mieście Trzebnica. W skład powiatu wchodzi dodatkowo gminy: Oborniki Śląskie, Prusice, Wisznia Mała, Zawonia i Żmigród.

Gmina Trzebnica jest gminą miejsko-wiejską o powierzchni 200,2 km². Powierzchnia powiatu trzebnickiego wynosi 1025,6 km². Gmina Trzebnica graniczy:

- od wschodu z Gminą Zawonia;
- od zachodu z Gminami: Oborniki Śląskie, Prusice;
- od północy z Gminami Milicz, Żmigród;
- od południa z Gminami Długołęka, Wisznia Mała.

Gmina leży na terenie niejednorodnym morfologicznie. Północ gminy tworzy Kotlina Żmigrodzka, a południe – Wzgórza Trzebnickie.

Zagospodarowanie terenu

Pod względem strukturalno-funkcjonalnym, według Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego (2000 r.), Gmina w całości wchodzi w skład strefy obszarów rolno-leśnych o podwyższonych standardach ochrony środowiska i dominujących funkcjach ochronnych oraz turystyczno-rekreacyjnych na terenach nizinnych. Wiodącymi funkcjami gminy są funkcja rolnicza i turystyczno-uzdrowiskowa.

Użytki rolne w gospodarstwach rolnych na terenie Gminy Trzebnica zajmują 14.441 ha, co

stanowi 72,14% gruntów ogółem. Poniższa tabela przedstawia strukturę wykorzystania użytków rolnych.

Tabela 1 Struktura wykorzystania użytków rolnych w Gminie Trzebnica

Grunty	Obszar [ha]	Udział [%]
Grunty orne	11.126	77,1
Łąki	1.050	7,3
Użytki zielone	2.255	15,6
RAZEM	14.431	100,0

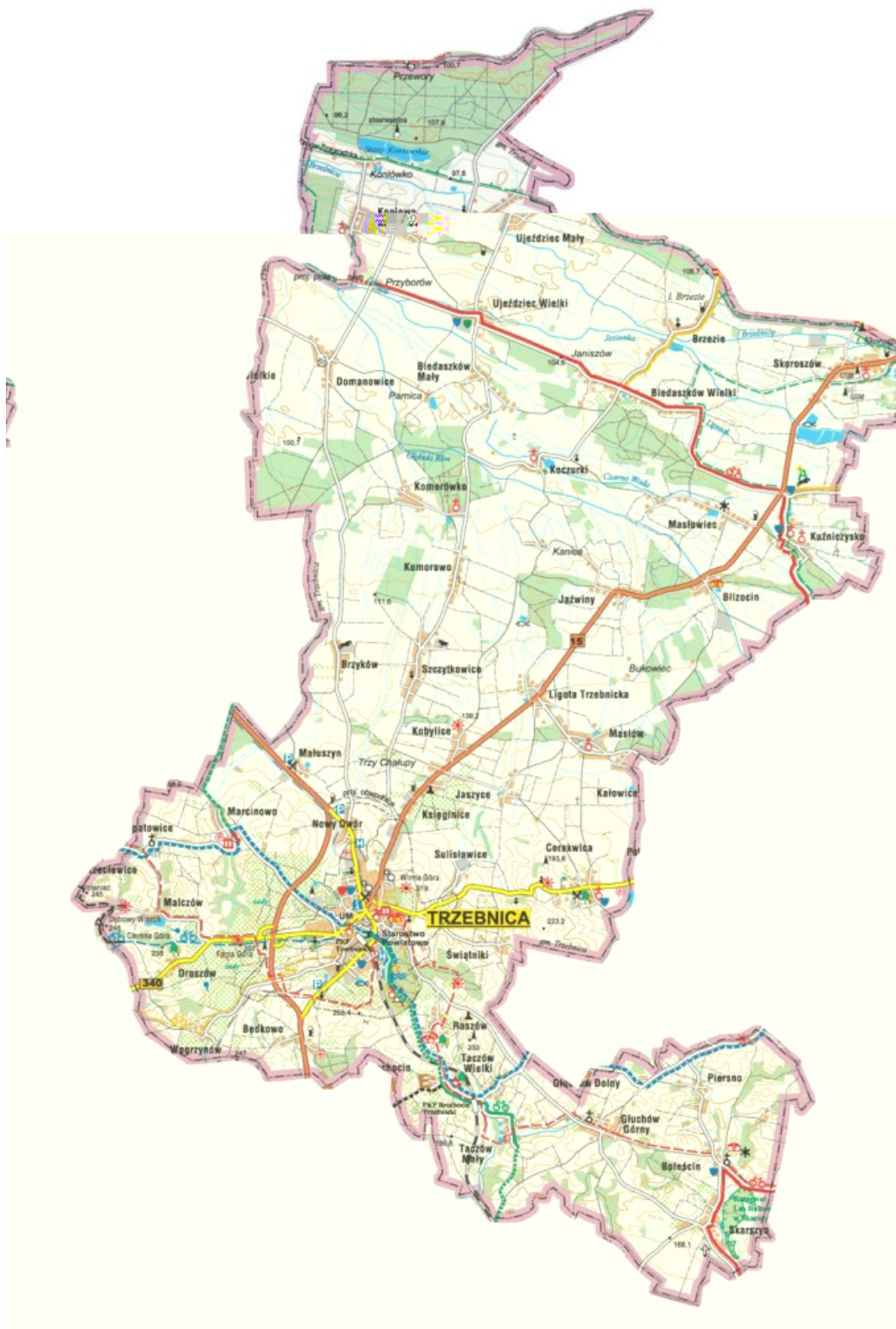
Źródło: Opracowanie ACQUIS Consulting na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego z 2002r.

Gmina posiada miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla następujących terenów:

- Miasto Trzebnica: trzy wybrane obszary, w przygotowaniu są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla dwóch kolejnych obszarów,
- Będkowo: działka nr 6/1, 7/4 i 3 oraz część działek nr 5/5, 140 i 142,
- Masłowiec: działka nr 6/1,
- Skoroszów: działki nr 308/1 i 310 wraz z przyległymi ciekami i drogami,
- Marcinowo: działka nr 306/1 i część działki nr 306/2,
- Komorowo: działki nr 22/1, 23/1, 24, 25,
- Szczytkowice,
- Kobylice,
- Ligota.

W przygotowaniu są kolejne miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Rysunek 1 Mapa Gminy Trzebnica

Źródło: Urząd Miejski w Trzebnicy

Demografia

Liczba ludności zamieszkałej w gminie Trzebnica wyniosła zgodnie z danymi z GUS w 2006 r. 21,903 tysięcy osób. 55,8% mieszkańców powiatu mieszka w mieście Trzebnica. Gęstość zaludnienia gminy wynosi 110 osób/km² i jest niższa niż gęstość zaludnienia w całym województwie – 145 osób/km².

Struktura płci wskazuje na stosunkowo dużą przewagę kobiet. Na 100 mężczyzn przypada 107 kobiet. Struktura wieku mieszkańców gminy wskazuje na „starzenie się” ludności na terenie gminy. W miarę upływu czasu obserwuje się proces „starzenia się” ludności Trzebnicy, np. w 1970 r. 40 i więcej lat miało 29,3% mieszkańców, w 1988 r. prawie 33%, zaś w 2002 roku 42,9 %. Obecna sytuacja oznacza, że społeczeństwo Trzebnicy jest starsze wiekiem od większości społeczności miast Polski zachodniej i północnej. W poniższej tabeli zaprezentowana jest struktura wieku w gminie.

Tabela 2 Struktura wieku dla Gminy Trzebnica w 2006 r.

	Ogółem	w wieku						Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
		Przed-produkcyjnym		produkcyjnym		Po-produkcyjnym		
		razem	w tym kobiety	razem	w tym kobiety	razem	w tym kobiety	
Gmina Trzebnica	21 903	4 562	2 276	14 474	7 059	2 867	2 002	51
tym miasto	12 227	2 204	1 098	8 259	4 131	1 764	1 242	48

Źródło: Urząd Statystyczny we Wrocławiu „Województwo dolnośląskie: podregiony, powiaty i gminy 2007”

Na terenie gminy Trzebnica (stan na koniec 2006 r.) było zarejestrowanych 1 414 osób bezrobotnych, w powiecie natomiast wartość ta wyniosła 5 030 osób. Na 100 pracujących kobiet przypada 97,5 pracujących mężczyzn.

Głównym ośrodkiem osadniczym gminy jest miasto Trzebnica, które zamieszkuje 12 227 osób (2007 r.), co stanowi ponad 55,4% ludności całej gminy. W skład gminy wchodzi 42 mniejsze miejscowości – sołectwa:

Będkowo, Biedaszków Mały, Biedaszków Wielki, Blizocin, Bolescin, Brochocin, Brzezie, Brzyków, Cerekwica, Domanowice, Droszów, Głuchów Górny, Jaszyce, Jaźwiny, Kobylce, Koczurki, Komorowo, Komorówko, Koniowo, Księginice, Kuźniczysko, Ligota, Malczów,

Małuszyn, Marcinowo, Masłowiec, Masłów, Nowy Dwór, Piersno, Raszów, Rzepotowice, Skarszyn, Skoroszów, Sulisławice, Szczytkowice, Świątniki, Taczów Mały, Taczów Wielki, Ujeździec Mały, Ujeździec Wielki, Węgrzynów.

2.2.Rys historyczny

Trzebnica to miasto w woj. dolnośląskim, w powiecie trzebnickim; jest siedzibą gminy miejsko-wiejskiej Trzebnica i władz powiatowych.

Osadnictwo na terenie gminy Trzebnica ma bardzo długą historię, sięgającą wiele lat wcześniej niż datuje się naszą erę: wśród Wzgórz Trzebnickich odkryto najstarsze ślady funkcjonowania człowieka w Polsce. Ok. 500 000 lat temu w okolicach Winnej Góry grupa ludzi Homoerectus prowadziła tu zbieracko-myśliwski tryb życia. Owego odkrycia dokonał Michał Burdukiewicz, wrocławski archeolog. Inne wykopaliska wskazują, że w V wieku istniała tu osada słowiańska.

We wczesnym średniowieczu osada wykorzystywała swoje strategiczne położenie na szlaku handlowym z Wrocławia do Poznania. Pierwszy zapis o Trzebnicy pochodzi z 1138 roku, wówczas nosiła ona nazwę Trebnicha.

Decydujące znaczenie dla rozwoju osady miało ufundowanie w 1202 r. klasztoru i kościoła. Fundatorami owych obiektów byli książę Henryk Brodaty i jego małżonka Jadwiga. W 1203 wprowadziły się do niego pierwsze zakonnice i tym samym opactwo trzebnickie stało się pierwszym żeńskim klasztorem cysterskim na ziemiach polskich.

Od XIII w. rozpoczęto lokację miejscowości na prawie niemieckim, Trzebnica prawa miejskie otrzymała w 1250 roku. Na przełomie XIII i XIV wieku miasto otoczono obwarowaniami, które połączyły się z umocnieniami zamkowymi. Zabudowa miasta była drewniana z wyjątkiem parafialnego kościoła Św. Piotra i Pawła. W XIV w. Trzebnica jako należąca do księstwa oleśnickiego stała się lennem króla czeskiego Jana Luksemburczyka. Od XIV w. Trzebnica stała się ośrodkiem kultu św. Jadwigi Śląskiej.

Wiek XV był dla miasta okresem klęsk. Trzebnica została zniszczona w walkach z husytami, a następnie ponownie przez wojska Macieja Korwina. Od 1526 r. miasto przeszło pod władzę Habsburgów. Odbudowę i rozwój miasta przerwała ponownie wojna trzydziestoletnia, potem zaś przejście Śląska pod panowanie Prus, co miało miejsce w 1740 roku.

W 1703 r. urodziła się w Trzebnicy Maria Karolina Leszczyńska, córka króla Polski Stanisława Leszczyńskiego, późniejsza żona Ludwika XV i królowa Francji.

W 1810 r. cysterki zostały zmuszone do opuszczenia klasztoru – było to związane z wystosowaniem dekretu sekularyzującego obejmującego całe terytorium Królestwa Pruskiego.

W XIX w. Trzebnica przeżyła rozkwit: wielkie znaczenie w tym okresie miał dla miasta przemysł włókienniczy, powstały tu także bank oraz drukarnia. W połowie XIX w. nastąpiła zmiana w gospodarczym rozwoju miasta, które przekształciło się w uzdrowisko (Zdrój św. Jadwigi). W 1886 r. miasto uzyskało połączenie kolejowe z Wrocławiem, w 1897 r. rozpoczęto elektryfikację, a w 1910 r. uruchomiono gazownię miejską.

W czasie drugiej wojny światowej Trzebnica podzieliła los innych miejscowości tego terenu; w 1945 roku do Trzebnicy wkroczyły wojska sowieckie. W wyniku wojny Trzebnica została zniszczona w 75%. Od 20 kwietnia do początków czerwca 1945 roku Trzebnica była pierwszą siedzibą władz województwa dolnośląskiego (na czele z wojewodą Stanisławem Piaskowskim). Po II wojnie światowej Gmina stała się częścią Polski.

2.3. Środowisko

Gleby

Na terenie gminy występuje zróżnicowanie rodzajów gleb. Gleby urodzajne, I-III klasy bonitacyjnej, stanowią 74,2% powierzchni użytków rolnych. Dominującymi uprawami są: pszenica ozima i jara, kukurydza, jęczmień, rzepak, mieszanki zbożowe, buraki cukrowe i ziemniaki.

Na południu na zboczach Wzgórz Trzebnickich występują najżyźniejsze gleby – brunatne i bielicowe. W centralnej części gminy występują gleby bielicowe, brunatne, czarnoziemny oraz gleby naglinne. Na północy dominują gleby lekkie o małej żyzności. W dolinach cieków wodnych występują mady. Są one zdecydowanie częstsze na północy gminy ze względu na większe zagęszczenie cieków wodnych.

Wody

Przez teren gminy nie przepływają większe rzeki – jedyne ciek wodny stanowią dorzecza Odry (należą do zlewni Widawy oraz zlewni Baryczy). Zdecydowanie większe ich zagęszczenie występuje na północy gminy. Na obszarze gminy nie istnieje znaczące zagrożenie powodziowe.

Poziom wód gruntowych jest bardzo zróżnicowany w zależności od rodzaju terenu i jego ukształtowania. Woda występuje na poziomie płytszym niż 1 metr w obniżeniach, na poziomie 1-4 m na terenach równinnych, 2-5 m na obszarach piasków sandrowych oraz nawet na głębokości 14,5 m w wyższych partiach utworów lessowych (południowa część Wzgórz Trzebnickiego).

Przez teren gminy przepływają następujące cieki podstawowe: Brzeźnica, Jesionka, Sasicznica, Lipniak, Głęboka Woda, Sowa, Włóknica, Polska Woda, Grochówka, Głęboki Rów, Jagodnica, Ława, Mleczna, Zdrojna, Kątna, Rudawa. Głównym dopływem Baryczy z terenu gminy jest Sasicznica. Cieki te wskutek roztopów wiosennych, długotrwałych lub ulewnych deszczy stwarzają zagrożenie powodziowe zatapiając położone wzdłuż nich łąki i pola uprawne oraz niżej położone zabudowania mieszkalne i gospodarcze.

Sieć hydrologiczna nie posiada znaczenia rekreacyjnego. Jedynie źródła wód mineralnych mogą być traktowane jako zasób naturalny. Występujące tu wody kwalifikują się do wód słabo zmineralizowanych, ale odkryto również ciepliczą solankę. Na chwilę obecną wody te nie są eksploatowane.

Klimat

Okolice Trzebnicy znajdują się w Lubusko-Dolnośląskim regionie klimatycznym. Klimat jest tu łagodny, umiarkowanie ciepły i wilgotny. Ważną cechą klimatu trzebnickiego jest jego duża zmienność i aktywność atmosferyczna, szczególnie w okresie zimowym. Kontrasty te to przede wszystkim spore skoki ciśnienia atmosferycznego, wahania temperatury oraz zmienność wilgotności powietrza.

Średnia wieloletnia temperatura stycznia kształtuje się w Trzebnicy w granicach od -1 do -3°C, natomiast lipca – waha się od +17 do +19°C. Średnia temperatura roku oscyluje między 7 a 9°C.

Obszary leśne

Ogólna powierzchnia lasów na terenie gminy Trzebnica wynosi 14,83 %, większość lasów skoncentrowana jest w północnej części gminy. Drzewostan stanowią równorzędnie gatunki liściaste (dąb szypułkowy, buk zwyczajny, grab zwyczajny, brzoza brodawkowata) i iglaste (sosna zwyczajna). Warstwę krzewów prezentują: leszczyna pospolita, jarzębina pospolita i będąca pod częściową ochroną - kruszyna pospolita. W części południowowschodniej gminy znajduje się rezerwat przyrody „Las Bukowy w Skarszynie” o pow. 23,7 ha. W pobliżu miasta projektowany jest Obszar Chronionego Krajobrazu Wzgórza Trzebnickie (w inwentaryzacji przyrodniczej z 2004 pod nazwą „Buczyna Trzebnicka”).

2.4. Infrastruktura techniczna i komunikacyjna

Transport i komunikacja

Komunikacja drogowa

Gmina posiada dobrze rozwinięty system drogowy. Przez terytorium gminy przechodzą dwie drogi krajowe:

- droga krajowa nr 5 Poznań-Wrocław,
- droga krajowa nr 15 relacji Trzebnica-Olsztyn,

oraz droga wojewódzka:

→ droga wojewódzka nr 340, relacji Ścinawa-Oleśnica. Ponadto, przez teren gminy biegną również drogi o niższych parametrach: 17 dróg powiatowych oraz 47 dróg gminnych.

Droga krajowa nr 5 stanowi jednocześnie element międzynarodowej drogi samochodowej E261, co zapewnia jeszcze większą dostępność gminy. Głównym, lokalnym węzłem drogowym łączącym drogi o niższej kategorii jest miasto Trzebnica.

Komunikacja kolejowa

Miasto Trzebnica połączone jest linią kolejową z Wrocławiem, jednakże w chwili obecnej linia ta nie jest czynna. Z tego względu komunikacja publiczna ogranicza się tylko do połączeń autobusowych. Istnieją jednak plany utworzenia samorządowych kolei dolnośląskich, a uruchomienie połączenia Wrocław-Trzebnica jest planowane jako jedno z pierwszych zadań owej kolei.

Komunikacja autobusowa

Gmina posiada połączenia autobusowe zarówno wewnątrz gminy, z sąsiednimi gminami, jak i dalekobieżne z innymi województwami. Głównym ośrodkiem komunikacyjnym jest Trzebnica, zaś najważniejszym połączeniem Trzebnica-Wrocław.

Pozytywny wpływ na dostępność komunikacyjną gminy ma bliskość Wrocławia (24 km od miasta Trzebnica), który jest głównym węzłem komunikacyjnym w województwie.

Gazownictwo

Ogólna długość sieci gazowej na terenie gminy wynosi 34 km. Ogólna liczba przyłączy do sieci wynosi 1016, z czego 949 do domów mieszkalnych.

Zaopatrzenie w wodę

Gminę Trzebnica w zakresie zaopatrzenia w wodę obsługują dwa przedsiębiorstwa wodociągowe. W północnej części gminy zaopatrzenie w wodę świadczy Zakład Budżetowy Związku Gmin Bychowo posiadający swą siedzibę w Prusicach. Obsługuje on następujące miejscowości: Małuszyn, Marcinowo, Rzepotowice, Brzyków, Szczytkowice, Komorowo, Komorówko, Domanowice, Droszów, Malczów. Wodociąg dochodzi także do miasta Trzebnica, lecz na dzień dzisiejszy woda z tego źródła nie zasila sieci miejskiej. Woda do powyższych miejscowości dostarczana jest systemem rurociągów i przepompowni z ujęć wody w miejscowości Bychowo.

Pozostała część gminy w zakresie dostarczania wody obsługiwana jest przez Usługi Komunalne WodNik Sp. z o.o.

Zaopatrzenie gminy Trzebnica w wodę następuje poprzez następujące wodociągi:

Wodociągi grupowe:

- wodociąg grupowy Ligota Trzebnicka, Masłów obejmuje swoim zasięgiem ww. wsie. Wodociąg ten korzysta z dwóch studni czwartorzędowych o zatwierdzonych zasobach w kat. „B” $Q = 25,0 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $s = 11,6 \text{ m}$. (dec. Nr 61/93),
- wodociąg grupowy Skarszyn, Boleścín, który obejmuje swoim zasięgiem wieś Skarszyn i Boleścín. Ujęcie (dwie studnie czwartorzędowe) o zatwierdzonych zasobach eksploatacyjnych w kat. „B” $Q_e = 40,0 \text{ m}^3/\text{h}$ (dec. 25/1986), zlokalizowane jest na gruntach wsi Skarszyn,
- wodociąg grupowy Blizocin obejmuje swoim zasięgiem wieś Blizocin, Masłowiec, Kuźniczysko, Jaźwiny, Skoroszów. Oparty jest na ujęciu składającym się z dwóch studni trzeciorzędowych o zatwierdzonych zasobach eksploatacyjnych w kat. „B” $Q_e = 42,8 \text{ m}^3/\text{h}$ (dec. 39/1982 r), zlokalizowanych na terenie wsi Blizocin,
- wodociąg grupowy Ujeździec Wielki obejmuje swoim zasięgiem wsie Ujeździec Wielki, Ujeździec Mały, Janiszów, Biedaszków Wielki, Brzezíe, Koniowo, Biedaszków Mały, Koczurki. Wodociąg korzysta z ujęcia składającego się z dwóch studni trzeciorzędowych o zatwierdzonych zasobach eksploatacyjnych w kat. „B” $Q_e = 45,0 \text{ m}^3/\text{h}$ (dec. 1977 r.),
- wodociąg grupowy Brochocin obejmuje swoim zasięgiem wsie Brochocin, Taczów Wielki, Taczów Mały, Będkowo i Raszów. Ujęcie składa się z dwóch studni czwartorzędowych o zatwierdzonych zasobach eksploatacyjnych w kat. „B” $Q_e = 30,0 \text{ m}^3/\text{h}$ (dec. 82/1984r),

- wodociąg grupowy Księginice obejmuje swoim zasięgiem wsie Księginice, Kobylice i Jaszyce. Ujęcie, z którego korzysta wodociąg, składa się z dwóch studni czwartorzędowych o zatwierdzonych zasobach eksploatacyjnych w kat. „B” $Q_e = 10,0 \text{ m}^3/\text{h}$ (dec. 25/1980r.).

Pozostałe miejscowości Gminy Trzebnica zaopatrywane są z sąsiednich miejscowości zlokalizowanych poza terenem gminy Trzebnica:

- Wieś Domanowice – woda dostarczana jest z miejscowości Kaszyce Wielkie Gmina Prusice,
- Komorów, Komorówko i Szczytkowice z Brzykowa – dostawa wody odbywa się z terenu gminy Prusice,
- Marcinowo – dostawa wody następuje z wodociągu grupowego „Bychowo” z terenu gminy Prusice,
- Głuchów Górny – dostawa wody następuje z wodociągu grupowego Czachowo z terenu Gminy Zawonia.

Wodociągi zbiorowe:

- wodociąg zbiorowy Cerekwica zaopatrujący w wodę wieś Cerekwica, opiera się na ujęciu składającym się z 2 studni o zatwierdzonych zasobach eksploatacyjnych w kat. „B” $Q_e = 40,0 \text{ m}^3/\text{h}$ (dec. nr 80/1983). Ujęcie zlokalizowane jest na gruntach wsi Cerekwica,
- wodociąg zbiorowy Piersno: wodociąg wiejski oparty na wodach źródłanych o wydajności $Q_e = 11,4 \text{ m}^3/\text{h}$.

W większości wypadków istniejąca infrastruktura gwarantuje zaspokojenie przewidywanego zapotrzebowania na wodę. Planowana jest także rozbudowa niektórych wodociągów.

Kanalizacja

Miasto Trzebnica posiada system kanalizacji ogólnospławnej, która przejmuje wody opadowe i ścieki sanitarne.

Oczyszczalnia ścieków w Trzebnicy jest oczyszczalnią mechaniczno – biologiczną ze wspomaganiami chemicznymi. Została przekazana do użytku w grudniu 2000 roku. Na jej terenie znajduje się punkt zlewny fekalii, do którego ścieki dowożone są wozami asenizacyjnymi. Do oczyszczalni trafiają zarówno ścieki przemysłowe z zakładów pracy jak i ścieki bytowe

gospodarcze z terenu całego miasta. Do oczyszczalni w Trzebnicy podłączono w 1997 roku miejscowość Księginice.

Pozostałe miejscowości gminy Trzebnica nie posiadają systemowych urządzeń do odprowadzania ścieków. Najczęściej stosowanymi urządzeniami do usuwania ścieków bytowo-gospodarczych są suche ustępy, bezodpływowe osadniki gnilne okresowo opróżniane oraz osadniki wykonane jako doły chłonne. Na terenie gminy znajdują się również oczyszczalnie przydomowe oraz przyzakładowe.

Planowana są do realizacji następujące inwestycje:

- Budowa kanalizacji i oczyszczalni ścieków w Ujeźdźcu Wielkim (2006 - 2010 r.)
- Budowa kanalizacji i oczyszczalni w Skarszynie (2008 - 2011 r.)

W niektórych wsiach istnieją odcinki kanalizacji deszczowej, którą wody opadowe odprowadzane są do cieków powierzchniowych i rowów melioracyjnych.

Źródła energii

Sieć energetyczna gminy Trzebnica składa się z linii średniego i wysokiego napięcia oraz stacji transformatorowych (w większości należących do ZEW S.A.). Istniejąca sieć posiada moc zainstalowaną 22,697 MVA. Moc ta zaspakaja bieżące potrzeby gminy, natomiast nie jest jeszcze wystarczająca w stosunku do zamierzeń urbanistycznych gminy, zawartych w studiach uwarunkowań i kierunkach zagospodarowania przestrzennego.

Gospodarka odpadami

Stan gospodarki odpadami w gminie uznać można za uporządkowany. Na terenie gminy istnieje jedno wysypisko odpadów komunalnych, spełniające stawiane tego typu obiektom wymogi. Jest ono położone we wsi Jaszyce i obsługuje miasto i gminę. W związku z wyznaczonym nieprzekraczalnym terminem zamknięcia składowiska, na zlecenie urzędu została opracowana "Dokumentacja określająca techniczne warunki zamknięcia składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w miejscowości Jaszyce". W procesie zamknięcia składowiska wykonane zostaną prace rekultywacyjne mające na celu zabezpieczenie składowiska odpadów przed jego szkodliwym oddziaływaniem na środowisko naturalne.

W ostatnich latach w Marcinowie powstało wysypisko odpadów. Jest to nowoczesny i bezpieczny ekologicznie obiekt. Inwestycja zlokalizowana jest na terenie byłej odkrywkowej kopalni piasku, na gruntach leśnych. W przeważającej części teren przeznaczony pod budowę

stanowiło wyrobisko popiaskowe z nieregularnymi i nadmiernie nachylonymi skarpami grożącymi oberwaniem. Projekt *Budowa składowiska odpadów w Marcinowie wraz z infrastrukturą służącą do segregacji odpadów* był współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego.

Podczas II Dolnośląskiej Konferencji pt. „Gospodarka Odpadami w Gminach”, która odbyła się 26 września 2007 r. w Urzędzie Wojewódzkim we Wrocławiu, zorganizowanej pod patronatem Marszałka Województwa Dolnośląskiego Andrzeja Łosia, zostały wręczone nagrody dla gmin najefektywniej prowadzących selektywną zbiórkę odpadów. Gmina Trzebnica zdobyła II miejsce. Świadczy to o coraz większej świadomości ekologicznej mieszkańców gminy i pokazuje, że sprawy związane z ochroną środowiska nie są mieszkańcom i władzom gminy obojętne.

2.5.Sfera społeczna

Oświata

Na terenie gminy funkcjonuje:

- 9 przedszkoli, w tym jedno integracyjne oraz jedno specjalne. Wszystkie mieszczą się na terenie miasta Trzebnica,
- 9 szkół podstawowych oraz gimnazjalnych, w tym jeden Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy oraz jedna Społeczna Szkoła Integracyjna. Sześć z tych ośrodków znajduje się na terenie miasta Trzebnica, pozostałe zaś mieszczą się w Bolescinie, Ujeźdźcu Wielkim, Kuźniczysku oraz Masłowie,
- 3 szkoły ponadgimnazjalne, w tym Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy. Wszystkie trzy znajdują się na terenie miasta Trzebnica.

Poniższa tabela przedstawia poziom wykształcenia mieszkańców gminy objętych Narodowym Spisem Powszechnym w 2002 roku (dane na ten temat dostarczane są wyłącznie przez Spisy Powszechne).

Tabela 3 Poziom wykształcenia mieszkańców Gminy Trzebnica w 2002 roku

Poziom wykształcenia	Liczba ludności	Udział procentowy
Wyższe	1.342	7,39
Policealne	784	4,32
Średnie	4.799	26,42
zasadnicze zawodowe	5.095	28,04
podstawowe	5.286	29,10
podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego	670	3,69
Nieustalone	189	1,04
Razem	18.165	100,00

Źródło: Opracowanie ACQUIS Consulting na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku.

Zdrowie

Na terenie gminy mieści się Szpital im. Św. Jadwigi Śląskiej – jeden z dwóch szpitali na terenie powiatu. Zostały do niego przyłączone w pierwszej połowie tej dekady szpitale wcześniej działające na terenie gminy:

- Ośrodek Replantacji Kończyn, Mikrochirurgii, Chirurgii Ręki i Chirurgii Ogólnej,
- Centrum Rehabilitacyjno-Ortopedyczne,
- Wojewódzki Szpital Specjalistyczny dla Dzieci i Młodzieży.

Szpital podlega administracji powiatowej.

Zgodnie z Informatorem Medycznym opracowanym przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Trzebnicy na terenie gminy działają:

- Zakład Lecznictwa Ambulatoryjnego – zakład oferuje usługi z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej. W zakładzie pracują lekarze 11 specjalizacji. Zakład znajduje się w mieście Trzebnica,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MEDYK” - zakład oferuje usługi z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej. W zakładzie pracują lekarze 2 specjalizacji. Zakład znajduje się w mieście Trzebnica,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Praktyka Lekarza Rodzinnego – zakład oferuje usługi w zakresie internistycznym oraz anestezjologii. Zakład mieści się w Ujeźdźcu Wielkim,

- NZOZ Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień „SELF” - poradnia specjalistyczna. Centrum znajduje się w mieście Trzebnica,
- Gabinet USG i mammografii – znajduje się w mieście Trzebnica,
- Gabinet rehabilitacji – znajduje się w mieście Trzebnica,
- 46 lekarzy pracujących w ramach 18 specjalizacji.

Na terenie gminy działa 8 aptek, z czego 7 na terenie miasta Trzebnica oraz jedna w Ujeźdźcu Wielkim.

Ważnym dla regionu obiektem jest również Ośrodek Medycyny Paliatywnej i Hospicyjnej w Będkowie.

Rekreacja i sport

Na terenie Gminy działają następujące kluby sportowe:

- TSSR „Polonia” Trzebnica – klub sportowy piłki nożnej z siedzibą w Trzebnicy; posiada zespoły w kilku kategoriach wiekowych,
- Miejsko Gminne Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe – klub sportowy składający się z trzech sekcji (sekcji szachowej, sekcji tenisa stołowego oraz sekcji biegów długich) oraz 10 ogniw (w Biedaszkowie Wielkim, Domanowicach, Będkowie, Brzykowie, Koniowie, Marcinowie, Skaraszynie, Szczytkowicach, Ujeźdźcu Małym, Ujeźdźcu Wielkim); klub działa od 1975 roku,
- Międzyszkolny Klub Sportowy „Gaudia” Trzebnica – klub sportowy specjalizujący się w żeńskiej siatkówce; posiada drużyny w kilku kategoriach wiekowych,
- LKS Błysk Kuźniczysko – klub sportowy specjalizujący się w piłce nożnej
- TSS AL-CU Trzebnica – klub sportowy specjalizujący się w koszykówce,
- Gospodarstwo Agroturystyczne Ośrodek Jeździecki „Gozdawa” – ośrodek turystyczno-sportowy organizujący obozy jeździeckie.

Na terenie Gminy istnieje kilka obiektów sportowych, z czego większość należy do ZAPO w Trzebnicy. Najważniejszym tego typu obiektem na terenie Gminy jest Hala Sportowa ZAPO w Trzebnicy.

Działalność Zespołu obejmuje organizację: studia tańca, pracowni ceramicznej, ogniska muzycznego „Allegro”, zajęć aerobiku, stepu i callanetics oraz sekcji samoobrony Yun-Jung-Do i Tekwon-Do.

Kultura i dziedzictwo kulturowe

Działalność kulturalna na terenie gminy jest związana z istnieniem Zespołu Placówek Kulturowych. W jego skład wchodzi:

- Trzebnicki Ośrodek Kultury,
- Bibliotek Miejsko-Gminna,
- Świetlice wiejskie znajdujące się na terenie gminy Trzebnica,
- Kino Polonia.

W gminie istnieją także: Trzebnicka Orkiestra Dęta, Klub Seniora, Klub Nauczyciela, Niemieckie Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne. Organizowany jest szereg festynów, koncertów, przeglądów, zabaw i spotkań.

Infrastruktura Zespołu Placówek Kultury obejmuje:

- salę widowiskową na 450 miejsc,
- salę „Retro”,
- wielofunkcyjne sale do organizacji wydarzeń kulturalnych.

Łącznie Zespół dysponuje powierzchnią użytkową wynoszącą 3363 m².

Na terenie miasta Trzebnicy organizowane są również następujące wydarzenia:

- Międzynarodowy Festiwal Muzyki Kameralnej i Organowej,
- Święto Trzebnicy - Trzebnickie Święto Sadów,
- Jazz w Trzebnicy.

Imprezy kulturalne organizowane są głównie w mieście Trzebnica. Z oferty kulturalnej miasta korzystają również mieszkańcy wsi z terenu gminy.

Obiekty dziedzictwa kulturowego

Większość obiektów dziedzictwa kulturowego gminy znajduje się w mieście Trzebnica.

Należy tutaj wymienić przede wszystkim:

- Bazylika Św. Jadwigi – kościół zbudowany pod wezwaniem Św. Bartłomieja i Najświętszej Marii Panny. Jest najstarszym sanktuarium na Śląsku i jedną z ważniejszych nekropolii Piastów Śląskich oraz miejscem kultu św. Jadwigi,
- Kaplica Św. Jana,
- Kaplica Św. Jadwigi - jest pierwszym w Polsce obiektem zbudowanym w stylu czysto gotyckim (kaplica wzniesiona w latach 1268–1269). W kaplicy mieści się barokowy sarkofag św. Jadwigi, wykonany z marmuru i alabastru,
- Klasztor – należy do największych budynków klasztornych w Europie Środkowej. Wzniesiony został w latach: 1696–1726 na miejscu pierwotnego, znacznie mniejszego budynku (z początku XIII w.) Od 1870r. pracują tu siostry Kongregacji Miłosierdzia Świętego Karola Boromeusza,
- Kościół Św. Piotra – kościół ufundowany przez możnowładcę Piotra Włostowica (XII w.). Budowla stoi na miejscu drewnianego, a następnie murowanego późnoromańskiego kościoła parafialnego z pierwszej połowy XIII w.,
- Kościół pod wezwaniem Czternastu Wspomożycieli – wzniesiony w 1886r. na miejscu kościółka poświęconego w 1463 r.,
- Rotunda Pięciu Stołów – jest murowanym kręgiem wzniesionym na fundamencie z brył granitowych prawdopodobnie w końcu XIII w.,
- Ratusz – pochodzi z końca 1886r., przebudowany po zniszczeniach wojennych. Dziś jest siedzibą instytucji administracyjnych miasta,
- Zabytkowe budynki – budynki murowane, powstałe w wyniku rozwoju budownictwa w Trzebnicy w II połowie XIX w. Jednym z budynków jest barokowa kamienica z II połowy XVIII w., z ciekawym portalem i głowicami w stylu jońskim, przebudowana w XIX / XX w.

Wśród innych obiektów dziedzictwa kulturowego na terenie gminy należy wymienić:

- Kościół w Cerekwicy,
- Kościół w Koczurkach,
- Kościół w Koniowie,
- Kościół w Masłowie,

→ Muzeum Ludowe w Marcinowie.

Trzebnica leży na Europejskim Szlaku Cysterskim (ciągnącym się od Portugalii po Polskę) i stanowi jego najatrakcyjniejszą część na Dolnym Śląsku.

2.6. Gospodarka i rolnictwo.

Gmina Trzebnica to Gmina typowo rolnicza, gdzie użytki rolne zajmują 72,13 % jej powierzchni. Gospodarka gminy opiera się głównie na rolnictwie i sadownictwie. Dzięki atrakcyjnemu ukształtowaniu terenu i walorom turystycznym Gmina ma szansę stać się również miejscem wypoczynku i aktywności ruchowej dla przyjezdnych z całej Polski. Już teraz ważną funkcję w gospodarce gminy pełnią usługi turystyczno-uzdrowiskowe.

Średni dochód mieszkańca gminy wynosił w 2005 r. 1445,1 zł, co stanowiło 77,3% średniego dochodu w województwie oraz 82,3% średniego dochodu w kraju. Na terenie gminy Trzebnica (stan na koniec stycznia 2007 r.) było zarejestrowanych 870 osób bezrobotnych (w tym 514 kobiet).

31 grudnia 2006 r. na terenie gminy było zarejestrowanych w rejestrze REGON 1983 podmiotów Gospodarki Narodowej (bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne). Poniższa tabela przedstawia strukturę tych podmiotów według sekcji.

Na terenie gminy zgodnie z danymi z Narodowego Spisu Powszechnego było zarejestrowanych 2044 gospodarstw, w przeważającej większości gospodarstw indywidualnych. Poniższa tabela przedstawia strukturę gospodarstw pod względem ich wielkości.

Tabela 4 Wielkość gospodarstw Gminy Trzebnica w 2002 roku

Wielkość gospodarstwa	Do 1 ha	1 – 5 ha	5 – 10 ha	10 – 15 ha	Powyżej 15 ha
Liczba gospodarstw	751	725	332	125	111

Źródło: Opracowanie ACQUIS Consulting na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 r.

Najważniejszymi uprawami na terenie gminy są:

- wśród upraw ziemiopłodów: zboża, ziemniaki oraz warzywa,
- wśród upraw drzew owocowych: jabłonie, wiśnie, śliwy oraz czereśnie,

→ wśród upraw krzewów owocowych: porzeczki oraz agrest.

Poziom zużycia nawozów jest coraz niższy. Ilość stosowanych środków ochrony roślin również spada. Gmina ma predyspozycje do rozwoju na swoim terenie rolnictwa ekologicznego, za czym przemawia:

- brak przemysłu,
- niskie zużycie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin,
- bliskość Wrocławia stanowiącego duży rynek zbytu.

Bezrobocie

Podstawowe dane dotyczące stanu bezrobocia w gminie na tle powiatu województwa i kraju prezentują dane zamieszczone w poniższych tabelach. Stopa bezrobocia w powiecie trzebnickim jest większa od średniej stopy bezrobocia w województwie dolnośląskim o ponad trzy punkty procentowe i o niecałe trzy punktu procentowe od średniej dla całej Polski.

Tabela 5 Bezrobocie w gminie na tle powiatu, województwa i kraju

	Liczba bezrobotnych ogółem	Stopa bezrobocia [%]
Gmina	870	b.d.
Powiat	3 401	14,6
Województwo dolnośląskie	127 500	11,8
POLSKA	1 746 600	11,4

Źródło: Opracowanie własne Acquis Consulting na podstawie danych PUP Trzebnica (stan na koniec grudnia 2007r)

Wśród bezrobotnych przeważają kobiety (stanowią 60% osób zarejestrowanych), a także osoby bezrobotne długotrwale (również ponad połowa zarejestrowanych). 20% bezrobotnych to osoby poniżej 25 roku życia.

Tabela 6 Struktura bezrobocia na terenie gminy [liczba osób]

	ogółem	w tym kobiety
OGÓŁEM	870	514
z terenów wiejskich	406	240
bezrobotni długotrwale	463	321
do 25 roku życia	189	114

Źródło: Opracowanie własne Acquis Consulting na podstawie danych PUP Trzebnica (stan na koniec grudnia 2007r)

Funkcjonujące przedsiębiorstwa

Do głównych pracodawców ze sfery przedsiębiorstw należą:

- REHA-POL-A Sp. z o.o.
- Inspirion Polska Sp. z o.o.
- Tarczyński S.A.
- Bmeters Polska Sp. z o.o.
- "Sady-Trzebnica" Sp. z o.o. PPHU
- Panda Trzebnica Sp. z o.o.

Większość zakładów pracy zlokalizowana jest na terenie miasta Trzebnicy. Zatrudnienie znajduje w nim również ludność z terenów wiejskich gminy.

Tabela 7 Podmioty Gospodarki Narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON według sekcji (stan na 31.12.2006)

Sekcja	Liczba podmiotów
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	65
Przemysł	210
Budownictwo	229
Handel i naprawy	630
Hotele i restauracje	52
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	128
Pośrednictwo finansowe	73
Obsługa nieruchomości i firm	356

Źródło: Opracowanie ACQUIS Consulting na podst. „Województwo dolnośląskie. Podregiony...” (GUS)

Turystyka

Gmina Trzebnica posiada potencjał do rozwoju turystyki. Wynika on zarówno z obecności obiektów dziedzictwa kulturowego, rolniczego charakteru gminy, jak i z obecności wód mineralnych. Trzebnica jest atrakcyjnym celem turystycznym, leżącym na Szlaku Cysterskim a okolicą słynącą z owoców, rolnictwa i walorów turystycznych. Obiekty warte zobaczenia to między innymi:

- Blizocin: dwór z parkiem,
- Marcinowo: Muzeum Ludowe u Kowalskich,
- Kuźniczysko: drewniany kościół poewangelicki z XVIII w.
- Trzebnica: bazylika św. Jadwigi z klasztorem, Rotunda Pięciu Stołów, kościół św. Piotra i Pawła, Kościółek Leśny pw. Czternastu Świętych Wspomożycieli, Grota Matki Boskiej z Lourdes, Kalwarię Trzebnicką w Lesie Bukowym, Budynki Uzdrowiskowe, Ratusz, Muzeum Regionalne Towarzystwa Miłośników Ziemi Trzebnickiej, Muzeum Kultu św. Jadwigi.

Baza noclegowa

W gminie istnieją cztery hotele, w tym trzy zlokalizowane są w mieście Trzebnica („Pod Platanami”, „Leśny”, „Pod Lwem”), a jeden w Nowym Dworze. Dodatkowo, na terenie miasta znajdują się domki turystyczne, pole namiotowe oraz pole na przyczepy campingowe. Natomiast w Kuźniczysku mieści się gospodarstwo agroturystyczne i szkółka jazdy konnej „Gozdawa”. Drugie gospodarstwo agroturystyczne istnieje w Biedaszkowie Małym.

3. Inwentaryzacja zasobów wsi Ujeździec Wielki

3.1. Położenie

Ujeździec Wielki leży w północnej części Gminy Trzebnica przy granicy z Gminą Milicz. W sąsiedztwie wsi leżą takie miejscowości jak Ujeździec Mały, Przyborów, Koniowo, Biedaszków Mały oraz Janiszów. Stanowi on ważny ośrodek funkcjonalny, również dla mieszkańców okolicznych miejscowości, gdyż zlokalizowane są w niej między innymi szkoła, zakład opieki zdrowotnej oraz apteka.

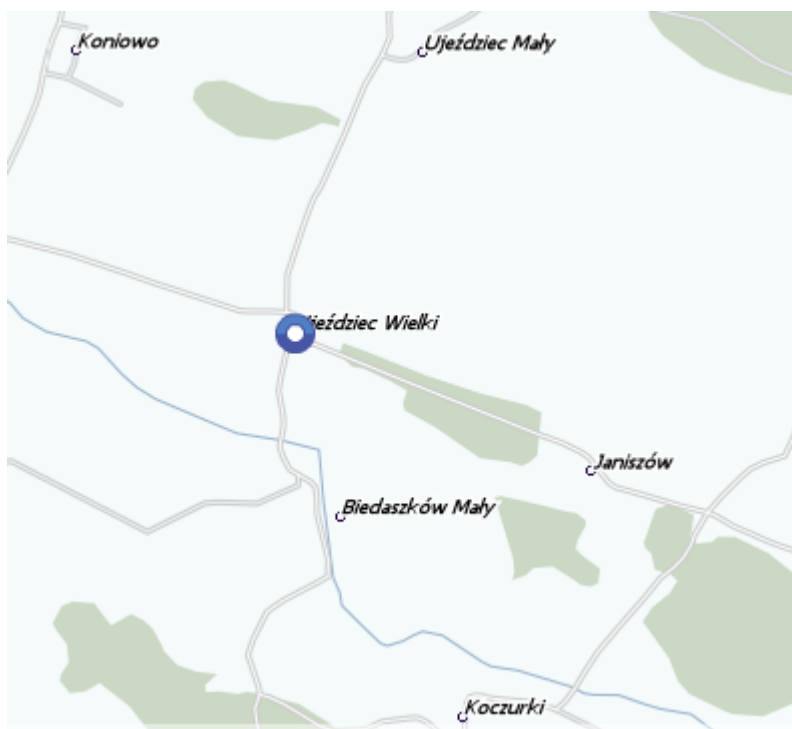
Pod względem strukturalno – funkcjonalnym, według planu zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego (2000r.), wieś leży w całości na terenach wchodzących w skład strefy obszarów rolno-leśnych.

Zgodnie ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Trzebnica w skład miejscowości wchodzi tereny:

- zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej – głównie centralna i wschodnia część wsi;
- uprawy polowe – południowo – zachodnia część wsi;
- ogrodów i sadów – wschodnia część wsi;
- usług – centralna część wsi;

Miejscowość nie posiada uchwalonych Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego (stan na maj 2007r.).

Poniżej przedstawiona jest mapa internetowa miejscowości.

Rysunek 2 Mapa internetowa miejscowości Ujeździec Wielki

Źródło: Mapa Lokalizatora Internetowego Zumi – www.zumi.pl

W miejscowości Ujeździec Wielki w 2002 roku mieszkało 342 osób. Liczba ta systematycznie wzrastała w ostatnich latach, co jest związane przede wszystkim z tendencją do przenoszenia się ludności z terenów miast (Wrocław, Trzebnica) na okoliczne tereny wiejskie oraz z lokalizacją na tam prężnie prosperującego zakładu Tarczyński.

3.2. Środowisko

3.2.1. Wody

Przez miejscowość przepływa ciek wodny Jesionka.

3.2.2. Gleby

W okolicach miejscowości dominują gleby lekkie o małej żyzności. Wzdłuż cieku Jesionka występują żyzniejsze mady.

3.2.3. Lasy

Miejscowość ta znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie (na wschodzie miejscowości) terenów zalesionych. Na terenie miejscowości nie występują lasy, natomiast na północny – zachód od niej istnieje niewielkie skupisko leśne – leśniczówka Ujeździec Wielki.

Ponadto, na obszarze miejscowości znajdują się drzewa zaliczane do pomników przyrody, takie jak: lipa drobnolistna, dąb szypułkowy oraz robinia biała.

3.3. Infrastruktura techniczna i komunikacyjna

3.3.1. Transport i komunikacja

Komunikacja drogowa

Przez wieś przechodzi droga powiatowa nr 47520, biegnąca przez Trzebnicę, Komorowo aż do Sułowa (Gmina Milicz). Droga ta cechuje się dużym natężeniem ruchu, co stanowi poważne utrudnienie dla mieszkańców oraz bywa przyczyną wielu wypadków. Konieczna jest budowa chodnika wraz z odpowiednim oświetleniem na terenie miejscowości. Chodnik został już utworzony na odcinku drogi biegnącej od przystanku autobusowego do Zespołu Szkół.

Ponadto, przez teren miejscowości biegnie droga powiatowa 47 555, łącząca Domanowie, Biedaszków Wielki oraz Kuźniczyska, która obsługuje północną część Gminy.

Komunikacja autobusowa

W Ujeźdźcu Wielkim zlokalizowany jest przystanek autobusowy. Połączenia obsługiwane są przez PKS W WOŁOWIE SP. Z O.O. Istnieje stosunkowo duża liczba połączeń z Trzebnicą, Miliczem i Wrocławiem oraz pobliskimi miejscowościami.

Ponadto, mieszkańcy mogą również korzystać z usług trzebnickiej firmy przewozowej EKSPRES BUS, która obsługuje między innymi trasę: Trzebnica - Ujeździec Wielki – Trzebnica.

3.3.2. Telekomunikacja

Mieszkańcy Ujeźdźca Wielkiego posiadają kablową sieć telefoniczną. Uzupełnieniem tej sieci są systemy telefonii komórkowej wszystkich operatorów działających na terenie Polski.

Ponadto, mieszkańcy korzystają z Internetu za pośrednictwem usług świadczonych przez TP S.A. oraz poprzez systemy bezprzewodowe.

3.3.3. Ciepłownictwo i gazownictwo

Mieszkańcy wsi Ujeździec Wielki nie korzystają z sieci gazowej. Rozprowadzanie gazu odbywa się metodą bezprzewodową (butle propan-butan).

3.3.4. Zaopatrzenie w wodę i kanalizacja

Miejscowość zaopatrywana jest w wodę przez wodociąg grupowy Ujeździec Wielki. Obejmuje on swoim zasięgiem również następujące wsie: Ujeździec Mały, Janiszów, Biedaszków Wielki, Brzezcie, Koniowo, Biedaszków Mały oraz Koczurki. Wodociąg ten korzysta z ujęcia składającego się z dwóch studni trzeciorzędowych o zatwierdzonych zasobach eksploatacyjnych w kat. „B” $Q_e = 45,0 \text{ m}^3/\text{h}$ (dec. 1977 r.). W związku z tym, że w kolejnych latach planowane jest poszerzenie jego zasięgu o nowe miejscowości Gminy, konieczna wydaje się rozbudowa istniejących tam ujęć wody.

Wieś nie posiada obecnie kanalizacji. Planowana jest jednak budowa kanalizacji wraz z oczyszczalnią ścieków w Ujeźdźcu Wielkim. Część wiejskich gospodarstw domowych zaopatrzona jest w zbiorniki bezodpływowe. Część gospodarstw nie posiada jednak takich urządzeń, a ścieki odprowadzane są bezpośrednio do przydrożnych rowów.

3.3.5. Energetyka

Miejscowość Ujeździec Wielki jest w pełni zelektryfikowana. Instalacje i słupy energetyczne znajdują się jednak częściowo w złym stanie technicznym i wymagają wymiany.

3.3.6. Gospodarka odpadami

Na terenie Ujeźdźca Wielkiego funkcjonuje system gospodarki odpadami obowiązujący na całym terenie gminy Trzebnica. Od roku 2000 na terenie Gminy Trzebnica każdy właściciel nieruchomości zobowiązany jest do jej wyposażenia w pojemnik na gromadzenie odpadów komunalnych i ponoszenia kosztów ich opróżniania.

Gmina jest obsługiwana przez jedno wysypisko odpadów komunalnych, spełniające stawiane tego typu obiektom wymogi. Jest ono położone we wsi Marcinowo. Odpady z terenu sołectwa odbierane są raz w miesiącu. Przy drodze do Sułowa istnieje nielegalne składowisko odpadów.

3.4.Sfera społeczna

3.4.1. Oświata

Na terenie miejscowości znajduje publiczna placówka oświatowa - Zespół Szkół: Szkoła Podstawowa i Gimnazjum, do której uczęszczają również dzieci z okolicznych wsi.

Dodatkowo, na terenie miejscowości w okresie marzec 2007- marzec 2008 zrealizowany został projekt "Idziemy do przedszkola! Małe Przedszkole na Dolnym Śląsku", którego inicjatorem była wrocławska Fundacja Kalos Kai Agathos. Przedsięwzięcie to miało na celu wyrównanie szans edukacyjnych dzieci w wieku 3-5 lat pochodzących z obszarów wiejskich. W ramach przedsięwzięcia, na terenie wsi zlokalizowane zostało Małe Przedszkole „Krasnale”, które miało pomóc w zapewnieniu dzieciom lepszego startu w późniejszej edukacji szkolnej. Fundacja umożliwiła władzom miejscowości stworzenie alternatywnej placówki wychowania przedszkolnego oraz pomogła zapewnić ciągłość jej działania.

Ponadto, młodzież z terenu miejscowości może uczęszczać też do innych gminnych placówek. Do najważniejszych z nich należą:

- przedszkole: w Trzebnicy,
- szkoły podstawowe: Szkoła Podstawowa nr 2w Trzebnicy, Szkoła Podstawowa nr 3 im. Marii Skłodowskiej-Curie w Trzebnicy, Szkoła Podstawowa nr 4 im. Janusza Korczaka przy Szpitalu im. Świętej Jadwigi Śląskiej w Trzebnicy, Szkoła Podstawowa Specjalna w Trzebnicy, Szkoła Podstawowa w Bolesćcinie, Szkoła Podstawowa w Kuźniczysku
- gimnazjum: w Trzebnicy, Powiatowe Gimnazjum Sportowo-Językowe w Trzebnicy, Publiczne Gimnazjum przy Szpitalu im. świętej Jadwigi Śląskiej w Trzebnicy, Publiczne Gimnazjum Specjalne w Trzebnicy
- szkoły ponadgimnazjalne: w Trzebnicy,
- szkoły wyższe: we Wrocławiu.

3.4.2. Zdrowie

Na terenie miejscowości zlokalizowany jest ośrodek służby zdrowia – Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Praktyka Lekarza Rodzinnego. Mieści się w nim poradnia lekarza rodzinnego, gabinet położnej środowiskowo-rodzinnej, gabinet medycyny szkolnej, gabinet pielęgniarstwa środowiskowo-rodzinnej, gabinet zabiegowy oraz gabinet szczepień. W Ujeźdźcu Wielkim znajduje się również apteka.

Rysunek 3 Ośrodek Zdrowia w Ujeźdźcu Wielkim

Źródło: www.mapy.eholiday.pl/mapa-ujezdziec_wielki-trzebnica-trzebnica.html

Ponadto, mieszkańcy mogą też korzystać z opieki publicznej służby zdrowia i szpitala w Trzebnicy.

3.4.3. Rekreacja i sport

Na terenie miejscowości znajduje się boisko sportowe do piłki nożnej. Trenuje tam wiejski klub sportowy Sokół Ujeździec Wielki. Wieś stanowi jedno z ogniw Zrzeszenia Ludowych Zespołów Sportowych, którego zadaniem jest upowszechnianie i rozwijanie kultury fizycznej przede wszystkim w małych miejscowościach oraz wsiach. Młodzież szkolna może rozwijać również swoje zainteresowania sportowe w hali znajdującej się przy mieszczącym się na terenie wsi Zespole Szkół.

W Ujeźdźcu Wielkim istnieją jednak poważne braki w zakresie infrastruktury sportowej. Niezbędna jest budowa wielofunkcyjnego boiska sportowego, które umożliwiłoby mieszkańcom

oraz turystom uprawianie takich dyscyplin sportowych, jak koszykówka czy siatkówka.

Ponadto, na obszarze wsi nie ma obecnie placu zabaw dla dzieci.

Mieszkańcy wsi mogą korzystać również z obiektów sportowych mieszczących się w Trzebnicy, które w większości należą do Zespołu Placówek Kultury w Trzebnicy. W ramach jego działalności, organizowane są tam między innymi: studia tańca, zajęcia ceramiczne, aerobic, step i callanetics oraz działa tam sekcja samoobrony Yun-Jung-Do i Tekwon-Do.

3.4.4. Kultura i dziedzictwo kulturowe

Działalność kulturalna

Na terenie wsi nie funkcjonują odrębne ośrodki kultury. W Ujeźdźcu Wielkim znajduje się świetlica, która mieści się przy tamtejszym Zespole Szkół. Aby obiekt ten mógł być jednak w pełni wykorzystywany, należałoby go dodatkowo wyposażać w odpowiedni sprzęt, który umożliwiłby mu pełnienie funkcji kulturowych na tym obszarze.

W Ujeźdźcu Wielkim odbywa się wiele okolicznościowych wydarzeń kulturowych, takich jak festyny np. z okazji dnia dziecka czy dożynek. Ich organizacją zajmuje się przeważnie tamtejszy Klub Sportowy.

Obiekty dziedzictwa kulturowego

Na terenie miejscowości brak obiektów oraz obszarów w rejestrze zabytków.

3.5. Gospodarka

3.5.1. Bezrobocie

Według danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Trzebnicy z 31.12.2008 roku, zarejestrowanych było 10 mieszkańców Ujeźdźca Wielkiego – w tym 7 kobiet.

3.5.2. Podmioty gospodarcze

Ujeździec Wielki jest miejscowością o charakterze rolniczym. Jednakże znajdują się tu też

ważne zakłady przemysłowe, w których zatrudnienie znajdują również mieszkańcy okolicznych wsi. Miejscowość ta jest zaraz po Trzebnicy najważniejszym pod względem gospodarczym ośrodkiem gminy.

Zlokalizowane są tam następujące przedsiębiorstwa:

- Tarczyński Sp. z o.o. Zakład Przetwórstwa Mięsnego;
- AGRO Sp. z o.o.

Duże znaczenie dla gospodarki Gminy i całego regionu ma funkcjonowanie w miejscowości Zakładu Przetwórstwa Mięsnego Tarczyński. Spółka ta w latach 1995-2007 prowadziła swoją działalność w Trzebnicy. Następnie produkcja została przeniesiona do znajdującego się w Ujeźdźcu Małym nowo wybudowanego obiektu, który jest jednym z najnowocześniejszych zakładów tego typu w Europie. Przedsiębiorstwo to w swej ofercie posiada szeroką gamę wyrobów wytwarzanych zarówno z mięsa wieprzowego jak i drobiowego. Firma ta w ramach swojej działalności dba o najwyższą jakość wyrobów (w tym celu drożyła między innymi System Zarządzania Jakością ISO oraz systemu HACCP) oraz o przestrzeganie zasad ochrony środowiska.

Rysunek 4 Zakład Przetwórstwa Mięsnego Tarczyński w Ujeźdźcu Wielkim

Źródło: Strona internetowa przedsiębiorstwa Tarczyński - www.tarczynski.pl/podstrona.php?str=1,11

Przedsiębiorstwo Tarczyński posiada dużą renomę na rynku produktów mięsnych, o czym świadczyć mogą liczne uzyskane przez nie nagrody i wyróżnienia, takie jak: Medal Europejski przyznany przez Urząd Komitetu Integracji Europejskiej i Business Center Club, certyfikat konkursu "Najlepsze w Polsce" oraz dyplom Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi za produkty najwyższej jakości.

W Ujeźdźcu Wielkim od 2001 roku funkcjonuje również spółka AGRO, która zajmuje się hodowlą koni, bydła mięsnego oraz działalnością rolniczą. Gospodarstwo to obejmuje ok. 700 ha ziemi, w tym ok. 550 ha gruntów ornych oraz 150 ha łąk i pastwisk. Działalność spółki opiera się przede wszystkim na chowie i hodowli koni, w tym również koni ras fryzyjskiej i szlachetnej

półkrwi, oraz bydła mięsnego. Produkcja roślinna polega tam natomiast głównie na uprawie pszenicy konsumpcyjnej oraz kukurydzy na ziarno. Tegoroczny plodozmiar objął odpowiednio: 120 ha uprawy pszenicy oraz 270 ha kukurydzy.

Ponadto, na terenie miejscowości znajduje się również inne podmioty zakłady i firmy, takie jak:

- Apteka,
- sklep wielobranżowy,
- Agencja Poczтовая,
- "Król" Pracownia Rzemiosł Artystycznych.

W Ujeźdźcu Wielkim funkcjonuje również oddział Ochotniczej Straży Pożarnej.

3.5.3. Turystyka

Mimo tego, że w miejscowości tej nie znajdują się obiekty wpisane do rejestru zabytków, posiada ona duży potencjał turystyczny. Położona jest ona bowiem na skrzyżowaniu dróg powiatowych, które zapewniają łatwy dostęp do miast regionu, w tym przede wszystkim Trzebnicy. Ujeździec Wielki znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zalesionych, które stwarzają zarówno turystom, jak i mieszkańcom atrakcyjne możliwości spędzania wolnego czasu. Ponadto, przez obszar miejscowości przebiega wytyczony szlak rowerowy, który sprzyja aktywnym formom wypoczynku w malowniczym otoczeniu.

Dodatkowo, w niewielkiej odległości od miejscowości (na zachód od wsi koło miejscowości Gąski oraz na północnym zachodzie od Ujeźdźca Wielkiego koło Konikówka) znajdują się stawy rybne, które przyciągają do siebie okolicznych wędkarzy oraz stwarzają warunki bytowe dla wielu rzadkich gatunków ptaków wodnych i płazów.

4. Analiza SWOT

4.1. Mocne i słabe strony miejscowości

<i>MOCNE STRONY MIEJSCOWOŚCI, ATUTY</i>	<i>SŁABE STRONY MIEJSCOWOŚCI, PROBLEMY</i>
→ Niewielka odległość od dużych ośrodków miejskich – Wrocławia oraz Trzebnicy; → Położenie na skrzyżowaniu dróg powiatowych, co zwiększa dostępność miejscowości; → Umiejscowienie w Ujeźdźcu Wielkim Szkoły Podstawowej oraz Gimnazjum, do których uczęszczają również dzieci z okolicznych wsi; → Funkcjonowanie w miejscowości zakładu opieki zdrowotnej oraz apteki; → Zlokalizowanie na terenie miejscowości prężnie prosperującego Zakładu Przetwórstwa Mięsnego Tarczyński; → Wieś jest zelektryfikowana; → Rosnąca liczba mieszkańców – wzrost liczby urodzeń na terenie wsi oraz wzrost liczby osób z Trzebnicy i Wrocławia osiedlających się na terenie miejscowości; → Położenie na skraju dużego kompleksu leśnego; → Bogata oferta wydarzeń kulturalnych – w miejscowości organizowanych jest wiele wydarzeń kulturalnych, takich jak festyny okolicznościowe; → Duży potencjał turystyczny miejscowości.	→ Brak Miejskiego Planu Zagospodarowania Przestrzennego; → Duże natężenie ruch samochodowego w miejscowości oraz brak chodnika i odpowiedniego oświetlenia na odcinkach przy drodze powiatowej w miejscowości; → Braki w zakresie infrastruktury sportowej – miejscowość nie posiada boiska do gier sportowych, takich jak siatkówka czy koszykówka; → Brak kanalizacji; → Brak podłączenia do sieci gazowej; → Brak placu zabaw dla dzieci; → Zły stan technicznych części instalacji oraz słupów energetycznych, co jest przyczyną wielu awarii (szczególnie po dużych wiatrach).

Źródło: Opracowanie Acquis Consulting

4.2. Szanse i zagrożenia zewnętrzne

SZANSE	ZAGROŻENIA
→ Program Rozwoju Obszarów Wiejskich „Odnowa i rozwój wsi” może być ważnym źródłem wsparcia dla lokalnych inicjatyw, które przysłużą się zarówno podniesieniu jakości życia mieszkańców, jak i zrównoważonemu rozwojowi lokalnej gospodarki; → Przeniesienie zakładu Tarczyński S.A. do Ujeźdzca Wielkiego – duży zakład produkcyjny stał się szansą dla mieszkańców tej miejscowości oraz pobliskich wsi na znalezienie tam pracy, tym bardziej, że obecnie zmniejsza się udział rolnictwa w tamtejszej gospodarce; → Agroturystyka – miejscowość ze względu na swoje położenie i walory krajobrazowe ma potencjał pod rozwój działalności agroturystycznej. Wymaga to jednak inwestycji zarówno w sektorze prywatnym, jak i publicznym; → Pogłębianie się tendencji do osiedlania się mieszkańców Trzebnicy oraz Wrocławia na obszarze okolicznych wsi, w tym również Ujeźdzca Wielkiego, może stymulować rozwój tamtejszej gospodarki.	→ Osłabianie się atrakcyjności turystycznej miejscowości z powodu braku odpowiedniej infrastruktury, w tym przede wszystkim brak zaplecza sportowego; → Potencjalne niebezpieczeństwo, zwłaszcza dla dzieci, wynikające z dużego ruchu na biegnącej przez miejscowość drodze oraz braku chodników wraz z odpowiednim oświetleniem; → Migracja ludzi młodych i wykształconych do miast – niska atrakcyjność wsi oraz brak zaplecza turystycznego może wpływać na pogłębianie się tej tendencji.

Źródło: Opracowanie Acquis Consulting

4.3. Zidentyfikowane problemy

Czynniki, które mieszkańcy określają jako problemowe są następujące

- Brak odpowiedniej infrastruktury sportowej;
- Brak chodnika oraz oświetlenia na odcinkach przy drodze powiatowej na

terenie miejscowości;

- Brak placu zabaw dla dzieci.

Ujeździec Wielki odgrywa duże znaczenie dla funkcjonowania regionu, gdyż znajduje się w nim prężnie prosperujący Zakład Przetwórstwa Mięsnego, który zatrudnia wielu okolicznych mieszkańców. Ponadto, posiada on korzystne położenie (położony jest na skrzyżowaniu dróg powiatowych) oraz duży potencjał rozwojowy. Szansą dla miejscowości może okazać się rozwój agroturystyki jako coraz popularniejszego sposobu spędzania wolnego czasu. Sprzyjają temu korzystne warunki środowiskowe wsi.

Możliwości miejscowości nie są jednak w pełni wykorzystywane, gdyż istnieją tam poważne braki w zakresie infrastrukturalnym, dotyczy to przede wszystkim infrastruktury sportowej. W Ujeźdźcu Wielkim brakuje boiska, które umożliwiłoby mieszkańcom uprawianie takich dyscyplin sportowych, jak siatkówka czy koszykówka. Znajduje się tam jedynie boisko do piłki nożnej. Sytuacja ta przyczynia się do zmniejszania się poziomu aktywności fizycznej wśród mieszkańców, w szczególności młodzieży oraz wpływa na osłabienie atrakcyjności Ujeźdźca Wielkiego dla potencjalnych turystów. Szansą na poprawę tej sytuacji jest budowa wielofunkcyjnego boiska sportowego, które byłoby wyposażone w niezbędną infrastrukturę.

Kolejnym problemem zidentyfikowanym przez mieszkańców jest niski poziom bezpieczeństwa na obszarze wsi, co jest związane z faktem, iż przez teren miejscowości przebiega ruchliwa droga powiatowa. Większość odcinków tej drogi na obszarze miejscowości nie posiada odpowiednio wyznaczonego pobocza, które pozwoliłoby ograniczyć potencjalne ryzyko wypadków (chodnik znajduje się jedynie na odcinku pomiędzy przystankiem autobusowym a Zespołem Szkół). Sytuacja ta stwarza poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa tamtejszej ludności, w szczególności dotyczy to dzieci oraz jest przyczyną wielu wypadków i kolizji. Do pogłębiania się tego problemu przyczynia się również fakt, że na terenie Ujeźdźca Wielkiego brakuje miejsca, w którym dzieci mogłyby spędzać czas w sposób bezpieczny i wartościowy. Możliwością na poprawę tej sytuacji byłoby wybudowanie chodnika wraz z odpowiednim oświetleniem również przy pozostałych odcinkach drogi oraz budowa placu zabaw dla dzieci.

Ponadto, mieszkańcy skarżą się na częste awarie instalacji elektrycznej, zwłaszcza po występowaniu silnych wiatrów. Przyczyną tej sytuacji jest zły stan technicznych instalacji oraz słupów energetycznych, które w dużej części wymagają wymiany.

5. Wizja rozwoju wsi

5.1. Wizja i cele strategiczne

Na podstawie oceny atutów oraz słabych stron miejscowości, opracowano wizję oraz misję miejscowości, a także cele szczegółowe, których realizacja umożliwi spójny rozwój wsi i przyczyni się do wzrostu poziomu życia mieszkańców.

Wizja wsi

*Ujeździec Wielki- aktywna miejscowość zapewniająca dobre warunki dla mieszkańców,
w szczególności dla dzieci i młodzieży
oraz możliwości rozwoju gospodarczego.*

Misja

**Stworzenie możliwości zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego
dla wszystkich mieszkańców
przy zachowaniu szczególnej troski o los dzieci i młodzieży.**

Na podstawie wizji oraz misji Ujeździec Wielki, można wskazać strategiczne cele, których realizacja będzie etapem pośrednim w dążeniu do wypełnienia wizji miejscowości. W ramach celów strategicznych można natomiast wskazać konkretne działania, których produkty będą przyczyniać się do realizacji ogólnej linii rozwoju miejscowości.

Cele strategiczne

Cel 1 Podniesienie jakości życia mieszkańców wsi Ujeździec Wielki

Wzrost poziomu życia mieszkańców wsi wpłynie na ich większe przywiązanie do miejscowości i tym samym obniży potencjalną możliwość wyjazdu do dużego miasta w poszukiwaniu pracy (czy rozrywki). Ważne jest zatem zapewnienie odpowiedniego poziomu rozwoju młodym mieszkańcom wsi. Istotne jest tu stworzenie odpowiedniej infrastruktury w tym zakresie, zwłaszcza infrastruktury sportowej, która wpływa również na zwiększanie atrakcyjności turystycznej miejscowości. Zapewnienie dobrych warunków życia na wsi ma na celu skłonienie młodzieży do pozostania w rodzinnej miejscowości. Poprzez podnoszenie poziomu życia mieszkańców na wsi można uczynić ją miejscem konkurencyjnym w stosunku do miasta.

Działania:

→ Budowa boiska wielofunkcyjnego ze sztuczną nawierzchnią.

Cel 2 Wzrost bezpieczeństwa mieszkańców wsi Ujeździec Wielki, a w szczególności dzieci

Bezpieczeństwo mieszkańców wsi, a w szczególności dzieci, jest często poruszaną kwestią ze względu na fakt, iż przez obszar miejscowości przebiega ruchliwa droga powiatowa, na której dochodzi do licznych wypadków. Wiele z nich spowodowana jest brakiem odpowiedniego pobocza dla pieszych przy tej trasie oraz brakiem oświetlenia.

Ryzyko wypadków z udziałem dzieci jest tu szczególnie istotne również ze względu na to, że na terenie miejscowości brakuje zorganizowanych miejsc, w których mogłyby one atrakcyjnie spędzać swój wolny czas. Dzieci rzadko wyjeżdżają na wakacje poza wieś, rodzice natomiast pracują zawodowo głównie w oddalonej od wsi Trzebnicy. Dzieci zostają w domu same lub pod opieką dziadków, którzy niestety nie zawsze są na tyle sprawni fizycznie, aby się zająć wnukami. Dzieci nudząc się wymyślają różne zabawy, nie biorąc pod uwagę możliwości zagrożenia lub wypadku.

Działania:

- Utworzenie chodnika wraz z oświetleniem na terenie miejscowości przy drodze powiatowej nr 47520;
- Budowa placu zabaw dla dzieci wyposażonego w nowoczesne urządzenia zabawowe – urządzenia certyfikowane, bezpieczne, miejsce wydzielone i ogrodzone.

Cel 3 Rozwój turystyki

Ze względu na dużą dostępność miejscowości, bliskość Trzebnicy oraz jej walory krajobrazowe i środowiskowe, turystyka – a szczególności agroturystyka – może być bardzo perspektywicznym kierunkiem jej rozwoju. Umożliwi ona większe zróżnicowanie gospodarki Ujeźdźca Wielkiego oraz przyczyni się do przyspieszenia tempa rozwoju miejscowości.

By móc zrealizować ten cel, konieczna jest przede wszystkim promocja podejmowania działalności turystycznej wśród mieszkańców miejscowości.

Działania:

- Umożliwienie drobnym przedsiębiorcom i bezrobotnym dostępu do szkoleń i spotkań informacyjnych, które pozwolą im pozyskiwać środki z funduszy UE na założenie własnej działalności.

Realizacja powyższych celów wpłynie na:

- wzrost standardu życia na terenie wsi – poprzez realizację wymienionych potrzeb, mieszkańcy otrzymają możliwość atrakcyjnego spędzenia wolnego czasu.
- wzrost atrakcyjności wsi w oczach jej mieszkańców - troska o potrzeby mieszkańców wpłynie na mniejsze zainteresowanie migracją, która na terenach wiejskich jest dość powszechnym zjawiskiem. Młodzi ludzie natomiast mając możliwość realizacji własnych potrzeb na terenie wsi, rzadziej będą się decydować na migrację do dużych miast;
- wzrost bezpieczeństwa dzieci poprzez zapewnienie im atrakcyjnych form spędzania wolnego czasu, szczególnie podczas wakacji – korzystanie z placu zabaw oraz gra w gry zespołowe na boisku wiejskim;
- spadek liczby osób migrujących do dużych miast;
- wzrost atrakcyjności turystycznej miejscowości.

5.2.Odniesienia do lokalnych dokumentów strategicznych

Dla wsi Ujeździec Wielki dokumentami, które wyznaczają ramy rozwoju na poziomie powiatu oraz gminy są:

- **Strategia zrównoważonego rozwoju Powiatu Trzebnickiego w latach 2007-2013** – przyjęta uchwałą XL/234/06 Rady Powiatu Trzebnickiego z dnia 25 października 2006 roku;
- **Strategia rozwoju Miasta i Gminy Trzebnica** – przyjęta uchwałą XXIX/255/01 Rady Miejskiej Gminy Trzebnica z dnia 21 czerwca 2001 roku.

Przedstawione poniżej cele strategiczne oraz zadania do realizacji pokrywają się z głównymi kierunkami rozwoju zarówno powiatu, jak i gminy. W oparciu o Strategię zrównoważonego rozwoju powiat trzebnicki stawia przed sobą dwa strategiczne cele rozwojowe (długoterminowe):

- rozwój i modernizacja infrastruktury powiatu
- zrównoważony rozwój gospodarczy i społeczny na terenie powiatu trzebnickiego

Realizując pierwszy cel strategiczny powiat będzie systematycznie zmniejszał zapóźnienia w dziedzinie infrastruktury oraz wpływał na rozwój gospodarczy i społeczny swoich mieszkańców.

Drugi z celów strategicznych odnosi się do funkcji produkcyjnych, usługowych powiatu oraz zapewnienia rozwoju społeczności lokalnej. Cel ten będzie realizowany z jednej strony poprzez wykorzystanie jednego z największych bogactw powiatu, czyli warunków przyrodniczych, jak również wspieranie, wszelkimi dostępnymi przez powiat metodami,

przedsiębiorców lokalnych.

Rozwój gospodarczy w powiecie jest warunkiem rozwoju społecznego. Pozwala on na zwiększenie dochodów, zarówno budżetowych powiatu, jak i gospodarstw domowych, niezbędnych dla prawidłowego rozwoju społecznego. Ponadto, rozwój gospodarczy, gwarantuje obniżenie poziomu negatywnych zjawisk społecznych takich jak: bezrobocie, wykluczenie społeczne, alkoholizm, pauperyzacja i przestępczość.

Obok rozwoju gospodarczego istotnym zamierzeniem tego celu jest pobudzenie aktywności społecznej mieszkańców. Z jednej strony ma to spowodować zwiększenie bezpieczeństwa publicznego, bezpieczeństwa zdrowotnego, a także doprowadzić do zmniejszenia patologii społecznych tj. alkoholizmu, narkomanii. Z drugiej strony cele cząstkowe (zadania) służące realizacji celu operacyjnego „zapewnienie warunków rozwoju społecznego oraz integracja wspólnoty lokalnej” mają doprowadzić do większej identyfikacji mieszkańców ze swoją „małą ojczyzną”.

Postanowienia powyższych dokumentów znalazły swoje odzwierciedlenie w Planie Odnowy Miejscowości Ujeździec Wielki oraz w sformułowanych przez mieszkańców celach strategicznych i wizji rozwoju wsi.

6. Planowane przedsięwzięcia

6.1. Plan działań

W ramach konsultacji społecznych władze Gminy przeprowadziły szereg rozmów z mieszkańcami Ujeźdzca Wielkiego, którzy zostali poproszeni między innymi o wskazanie inwestycji, jakie uważają za najważniejsze do przeprowadzenia w ciągu najbliższych lat.

W wyniku identyfikacji potrzeb inwestycyjnych sołectwa, podjęto decyzję o realizacji w latach 2008-2013 następującego działania:

W ramach Celu 1: Podniesienie jakości życia mieszkańców wsi Ujeździec Wielki:

1. Budowa boiska wielofunkcyjnego ze sztuczną nawierzchnią.

W ramach tego przedsięwzięcia wybudowane zostanie boisko sportowe umożliwiające uprawianie takich dyscyplin sportowych, jak siatkówka czy koszykówka. Utworzona zostanie również niezbędna infrastruktura przy boisku, taka jak ławki, kosze oraz oświetlenie.

Działanie to ma na celu zwiększenie poziomu aktywności fizycznej mieszkańców oraz zapewnienie im dostępu do nowoczesnej infrastruktury sportowej. Inwestycja wpłynie również na wzrost liczby imprez sportowych organizowanych na świeżym powietrzu i tym samym uatrakcyjnienie mieszkańcom spędzanie wolnego czasu podczas wakacji i innych ciepłych miesięcy w ich miejscowości. W ten sposób wzmocniona zostanie także tożsamość lokalna młodych mieszkańców wsi. Ponadto, przedsięwzięcie to pozwoli na zwiększenie atrakcyjności miejscowości dla potencjalnych turystów.

W ramach Celu 2: Wzrost bezpieczeństwa mieszkańców wsi Ujeździec Wielki, a w szczególności dzieci:

1. Utworzenie chodnika wraz z oświetleniem na terenie miejscowości przy drodze powiatowej nr 47520;

Działanie to ma na celu zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców, w szczególności dzieci, które zyskają możliwość bezpiecznego poruszania się po miejscowości. Zainstalowane zostanie oświetlenie chodnika, które w znaczny sposób ułatwi poruszanie się po wsi po zmroku.

2. Budowa placu zabaw dla dzieci wyposażonego w nowoczesne urządzenia zabawowe

– urządzenia certyfikowane, bezpieczne, miejsce wydzielone i ogrodzone.

Inwestycja będzie polegała na zorganizowaniu terenu należącego do gminy i urządzeniu tam placu zabaw dla dzieci młodszych. Plac będzie urządzony przy użyciu bezpiecznych elementów posiadających wszystkie wymagane atesty.

6.2. Harmonogram działań

Wybrane przez mieszkańców działania realizowane będą w ramach środków samorządu Gminy oraz funduszy zewnętrznych.

Tabela 8 Harmonogram działań

Lp.	Zadanie	Szacunkowy koszt [zł]	Źródło finansowania	Termin realizacji [lata]
1.	Budowa boiska wielofunkcyjnego ze sztuczną nawierzchnią na terenie wsi.	580 000,00	Budżet Gminy/PROW 2007-2013 Odnowa i Rozwój Wsi	2009
2.	Budowa placu zabaw dla dzieci	60 000,00	Budżet Gminy/PROW 2007-2013 Odnowa i Rozwój Wsi	2010
3.	Utworzenie chodnika wraz z oświetleniem na terenie miejscowości przy drodze powiatowej nr 47520	1 000 000	Budżet Gminy/PROW 2007-2013	2016

Źródło: Opracowanie własne Acquis Consulting

7. Wdrażanie i monitorowanie Planu Odnowy Wsi

Wdrożenie Planu Odnowy Miejscowości Ujeździec Wielki musi zostać poprzedzone jego akceptacją przez mieszkańców miejscowości, reprezentowanych przez Radę Sołecką. W dalszej kolejności dokument zostanie poddany pod głosowanie Radzie Gminy, która uchwalając Plan Odnowy Miejscowości, wprowadzi go tym samym w życie.

Nad wdrożeniem planu czuwać będzie Sołtys oraz Rada Sołecka Ujeźdzca Wielkiego oraz Burmistrz Gminy Trzebnica.

Tabela 9 Harmonogram wdrożenia Planu Odnowy Miejscowości Ujeździec Wielki

Lp.	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Termin realizacji
1.	Przedstawienie Planu Odnowy Miejscowości Ujeździec Wielki na Zebraniu Wiejskim i Radzie Sołeckiej	Sołtys Miejscowości	Luty 2009
2.	Uchwalenie Planu Odnowy Miejscowości Ujeździec Wielki	Rada Sołecka Wsi Ujeździec Wielki lub Rada Miejska w Trzebnicy	Luty 2009
3.	Zatwierdzenie Planu Odnowy Miejscowości Ujeździec Wielki	Rada Miejska w Trzebnicy	Luty 2009
4.	Zamieszczenie Planu Odnowy Miejscowości Ujeździec Wielki na stronach internetowych Gminy	Burmistrz Gminy Trzebnica	Luty 2009
5.	Opracowanie dokumentacji technicznej inwestycji wskazanych w Planie, w tym operacji kwalifikujących się do wsparcia ze środków PROW	Burmistrz Gminy Trzebnica	2008-2015
6.	Realizacja zadań określonych w Planie Odnowy Miejscowości	Burmistrz Gminy Trzebnica, Rada Sołecka i Sołtys Wsi Ujeździec Wielki	Do 2016

Źródło: Opracowanie własne Acquis Consulting

Ze względu na dynamikę zmian społeczno-gospodarczych, możliwość wystąpienia zdarzeń niemożliwych do przewidzenia lub w innych uzasadnionych wypadkach, Plan Odnowy Miejscowości Ujeździec Wielki może zostać zmieniony lub uzupełniony w każdej jego części.

Zmian i uzupełnień można dokonać na wniosek członka Rady Sołeckiej wsi Ujeździec Wielki. Każdy taki wniosek musi zostać uchwalony przez Radę Sołecka i zatwierdzony przez Radę Miejską.

Monitoring będzie polegał na zbieraniu informacji na temat przebiegu zaplanowanych w miejscowości inwestycji oraz ocena ich prawidłowości oraz spójności z niniejszym planem. W miarę możliwości dokonywane będą okresowe zestawienia postępów we wdrażaniu postanowień Planu, poparte mierzalnymi wskaźnikami. W monitorowaniu będą brać udział te komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego w Trzebnicy, które zostaną zaangażowane we wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości Ujeździec Wielki.

Po pozytywnej opinii lokalnej społeczności i uchwaleniu Planu, będzie on obowiązywał do roku 2016. Oceny wdrożenia Planu, zarówno okresową, jak i końcową po upływie okresu obowiązywania, dokona Rada Sołecka Ujeździec Wielki.

Zamierzenia przedstawione w niniejszym Planie będą upowszechniane w gronie przyszłych beneficjentów, wykonawców i podmiotów odpowiedzialnych za wdrożenie Planu. Komunikacja oprze się na trzech narzędziach pozostających do dyspozycji Miejscowości i Gminy.

Głównym źródłem informacji będą oficjalne strony Gminy Trzebnica, gdzie Plan Odnowy Miejscowości będzie w całości udostępniony do pobrania w formie elektronicznej przez zainteresowanych.

Drugim źródłem informacji będzie prasa lokalna i regionalna. To medium może zostać wykorzystane na etapie wyłaniania wykonawców do poszczególnych operacji w ramach planów inwestycyjnych przedstawionych w niniejszym dokumencie.

Lista przedsięwzięć inwestycyjnych zamieszczona w Planie pozwala także na identyfikację ewentualnych wykonawców/inwestorów, do których osoby odpowiedzialne za wdrażanie Planu będą mogły skierować akcje promocyjne i reklamę bezpośrednią, m.in. możliwość zaproszenia do negocjacji potencjalnych partnerów przy realizacji poszczególnych działań w ramach Planu Odnowy Miejscowości Ujeździec Wielki.

8. Wykaz tabel i rysunków

8.1. Spis rysunków

Rysunek 1	Mapa Gminy Trzebnica.....	8
Rysunek 2	Mapa internetowa miejscowości Ujeździec Wielki.....	27
Rysunek 3	Ośrodek Zdrowia w Ujeźdźcu Wielkim.....	31
Rysunek 4	Zakład Przetwórstwa Mięsnego Tarczyński w Ujeźdźcu Wielkim.....	33

8.2. Spis tabel

Tabela 1	Struktura wykorzystania użytków rolnych w Gminie Trzebnica.....	7
Tabela 2	Struktura wieku dla Gminy Trzebnica w 2006 r.	9
Tabela 3	Poziom wykształcenia mieszkańców Gminy Trzebnica w 2002 roku.....	18
Tabela 4	Wielkość gospodarstw Gminy Trzebnica w 2002 roku.....	22
Tabela 5	Bezrobocie w gminie na tle powiatu, województwa i kraju.....	23
Tabela 6	Struktura bezrobocia na terenie gminy [liczba osób].....	24
Tabela 7	Podmioty Gospodarki Narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON według sekcji.....	24
Tabela 8	Harmonogram działań.....	43
Tabela 9	Harmonogram wdrożenia Planu Odnowy Miejscowości Ujeździec Wielki.....	44